

CÒDOLS CLÀSSICS A L'OBAC

La cara desconeguda de Sant Llorenç

La serra de l'Obac, germana de Sant Llorenç del Munt, és curulla de bells turons i frondoses canals orientades a ponent. El seu conglomerat ofereix escalades i racons de tot tipus. N'hi ha un, el de la font de la Pola i els Castells de la serra de l'Espluga, que amaga nombroses vies clàssiques de poca llargària i de grau moderat. Un coneixedor profund de la zona ens ressenya la major part de les escalades de caire clàssic que es poden realitzar en aquest sector del massís.

○ El merlet de la Porquerissa i la seva via *Aris* tenen com a teló de fons el vessant llevanti de Montserrat. Foto: Albert Masó

L'Obac és una extensa regió muntanyenca que s'esberla en forma de relleus abruptes a l'oest de Sant Llorenç del Munt. Ofereix infinitat de racons reblerts d'història humana (s'hi han trobat vestigis de totes les èpoques) i natural. Un d'aquests indrets, proper i familiar, és la font de la Pola i els Castells de la serra de l'Espluga. Gairebé sempre trobarem algú recorrent el camí que duu a la bonica font de la Pola, situada sota una balma. La bondat del trajecte i l'excel·lent vista del vessant llevantí de Montserrat són molts més que suficients per gaudir d'aquest bocinet de l'Obac; veritable balconada airejada i lluminosa que ens omple de vitalitat.

Però el paratge no seria el mateix sense les agulles i les cingleres conglomerades que l'engal·lenen de principi a fi. Aquestes van atraure els primers escaladors del segle XX, tot i que els boscaters, caçadors, carboners o viatgers molt probablement ja les coneixien des de feia molt temps. Tant és així que no se sap qui va batejar, per exemple, agulles com el Setrill i la Gloriosa Boïna d'en Peret (o Càntir), ni tampoc qui les pujà per primer cop.

La 1a ascensió documentada és la del Gendarme de la Font de la Pola, l'agulla més esquerra de la regió. Succeeix l'any 1958 i un dels protagonistes és en Josep Maria Torras Homet, l'històric muntanyenc de Castellar del Vallès.

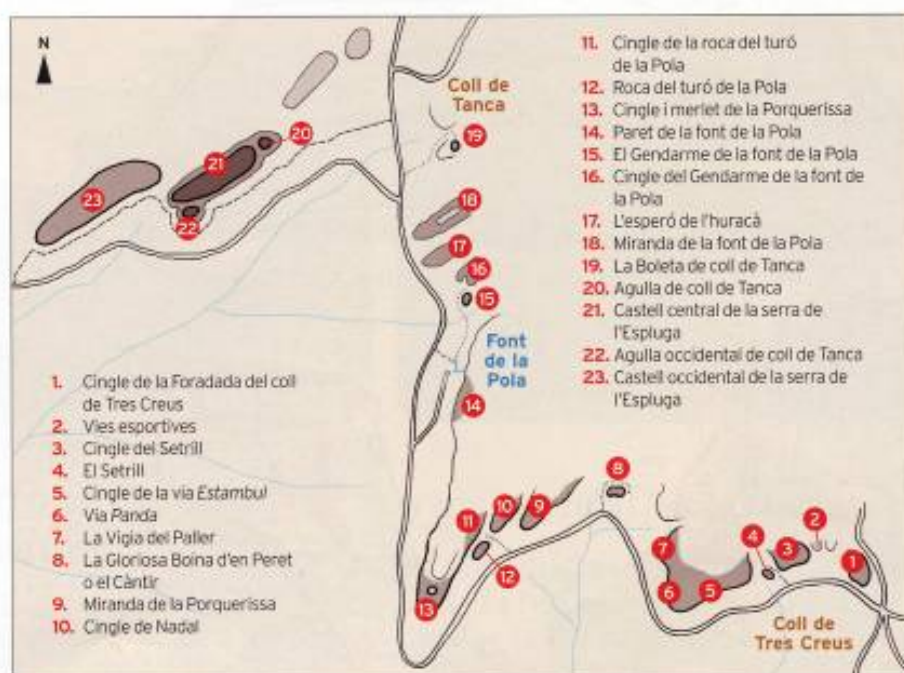
Es van ascendint tots els monòlits fins que, arribada la dècada dels 70, es produeix una veritable revolució d'obertures de vies a la zona. Joves escaladors de Sabadell i Terrassa, carregats d'il·lusió, d'esperit d'aventura i de burins, tracen moltes vies que han esdevingut les grans clàssiques de la zona. En destaquen *Estambul*, referent estel·lar del camí de la font de la Pola, l'eloqüent via *Panda*, la curiosa *Miquel Comes*, al Càntir, la salvatge *Ítaca*, a la roca del Turó de la Pola, la màgica *Arís*, a la Porquerissa, i nombrosos itineraris acrobàtics a la serra de l'Espluga. Fredi Parera, Lluís Cazorla, Jordi Cuevas, Óscar Costa, Miquel Farrés i Josep Barberà Suqué (amb la seva Operació entre Rius) són els protagonistes més coneguts de l'època.

A finals dels anys 80 i principis dels 90 entra en escena un grup d'escaladors terrassencs que repeteixen tots els itineraris i n'obren de nous amb gran respecte i interès per l'entorn. Són en Joan Armengol, coneixedor profund de tot el massís vallesà i bagenc, els germans Josep i Martí Puig i l'Amadeu Pagès entre altres. La cara E del Setrill, el tremend encastament de *Perot Rocaguinarda* o la implacable *Francès i no res* són alguns exemples del seu llegat.

Amb l'entrada del segle XXI, prenen el relleu els germans sabadellencs Masó Garcia. Amb el llibre de Josep Barberà *Sant Llorenç pam a pam* com a guia i seguint els passos del seu pare Ernest, creixen aferrats als còdols de la regió i

◉ L'especialista en escalada artificial Jaume Clotet, Paca, fa ús de la seva destresa a la via *Homo hipotecàrius* (45 m. Vº, A2). Foto: Òscar Masó

Una instantània de la primera ascensió de l'itinerari Josep Aspachs, obert l'estiu de 2006 al cingle de la Foradada del Coll de Tres Creus. Foto: Òscar Masó

ofereixen troballes com l'estratègica Josep Aspachs, la variada Dilema o el repte de L'esperó de l'huracà.

Aquesta és la història més coneguda de l'escalada en aquest indret, però també hi ha la dels escaladors anònims que freqüenten amb intimitat aquestes vies i que realitzen activitats remarcables. A ells, veritables grimpaire locals, va dedicada aquesta menció.

Tot i no ser una de les regions d'escalada més conegudes del massís, localment és una de les més estimades. Les vies tenen poca llargada i se'n poden fer diverses en una jornada o una matinal. Molt de compte a no fer caure pedres al

camí, que normalment quedarà sota els nostres peus. Si escollim adequadament l'orientació de les rutes, s'hi pot escalar durant tot l'any. Ascendir algun d'aquests itineraris pot suposar un repte per a l'escalador; el de ser capaç d'integrar-se en una regió humil i entendre que, més enllà de graus i metres, moltes persones han emprat il·lusió i estimació en cada una d'aquestes vies. Si hi ha satisfacció en arribar al cim, és que el repte s'ha superat.

CINGLE DE LA FORADADA DEL COLL DE TRES CREUS

És el primer cingle del camí de la font de la Pola, a tocar del coll de Tres Creus. La bonica roca foradada que li dona nom el dota d'una persona-

litat singular. El descens es realitza per una canal evident al NE fins al camí que porta al turó de la Pola i al coll de Tres Creus.

Via El diedre estomacal (25 m. V^o). 1a ascensió: Òscar i Albert Masó el 20.8.00. Atlètica. Desequipada. Cal dur-hi bagues, excèntrics variats i un plàtan.

Via Josep Aspachs (40 m. V^o). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 4.8.06. Comença a la Foradada. 2n llarg descompost. Equipada amb espits i claus. N'hi haurà prou amb bagues i cintes.

CINGLE DEL SETRILL

Allargassat i balmat cingle orientat al sud i abocat sobre el camí de la font de la Pola. Se'n descendeix per una marcada canal que baixa a l'E fins al camí. Just abans d'arribar-hi (entre els cingles de la Foradada i del Setrill) hi ha un sector amb diverses vies de caire esportiu.

Via Reyes (40 m. IV°). Lògica. Semiequipada amb espits i un xic exposada. Bagues i cintes hi seran suficients.

Via Nevada (30 m. IV+). Per a col·leccionistes. Desequipada. Hi faran falta bagues, excèntrics i bicoincs.

EL SETRILL

Agulla carismàtica de l'Obac que recorda un setrill de manyà i que sembla talment un guardià d'entrada a la regió. Per davallar del Setrill es recomana desgrimpar la seva via Normal.

Via Normal (10 m. III°). Sequeix l'aresta W de l'agulla, la "nansa" del Setrill. Senzilla però recomanable. Desequipada. N'hi haurà prou amb unes bagues.

Via de la Cara est (10 m. 6a). 1a asc.: Joan Armengol i Amadeu Pagès l'11.2.92. Explosiva. Equipada amb 1 espit i 3 claus. Hi durem bagues, cintes i opcionalment un cordino per a merlet.

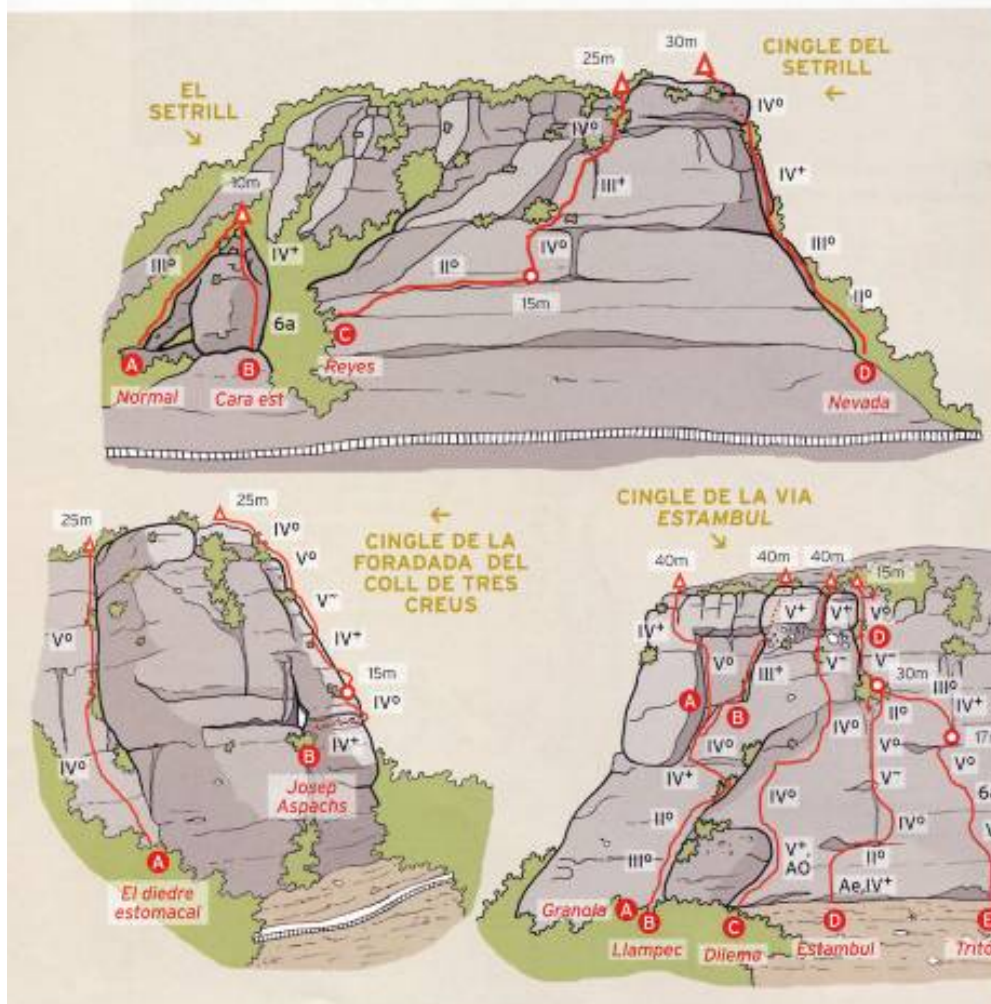
CINGLE DE LA VIA ESTAMBUL

Cingle curull de plaques i esletxes orientat al S que acaba amb un prominent morro rocós. Per al descens cal fer dos ràpels per la via Estambul (el primer de 15 m des d'una savina i el segon de 25 m des d'una alzina).

Via Granola (40 m. V^o). 1a asc.: Joan Armengol, Josep Puig i Amadeu Pagès el 28.8.92. Rústica. Semiequipada amb dos claus. Cal portar-hi bagues i excèntrics variats.

Via Llampec (40 m. V+). 1a asc.: Ernest Masó Gallart i Òscar i Albert Masó Garcia el 31.7.99. Salvatge. Semiequipada amb un clau. Porteu-hi bagues, 2 universals i bicoincs.

Via Dilema (40 m. V+, A0). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 23.1.00. Variada i atractiva. Semiequipada amb espits. Ens hi assegurarem amb bagues, claus variats (grossos), excèntrics (núm. 10 i 11) i bicoincs.

Via Estambul (45 m. Vº, Ae). 1a asc.: Joan Wenceslao, Òscar Costa i Jordi Romero el 20.4.75. La gran clàssica. Inici exposat. Equipada amb espits. Hi calen bagues, cintes i estreps.

Via Tritón (17 m. 6a, Ae). Via molt equipada amb espits i de caire esportiu. Recomanable enllaçar-la amb la reunió de la via Estambul. Bagues, cintes i estreps.

Via Panda (45 m. Vº). Situada darrere el cingle de la via Estambul. Essencial i recomanable. Equipada amb espits. Hi portarem bagues, cintes i opcionalment un universal.

LA VIGIA DEL PALLER

Curiosa illastra gegantina adossada al cingle i ascendida per primer cop pel grup d'escaladors terrassencs anomenats Yagys l'any 1989. El descens serà el mateix que per a les vies anteriors.

Via Mantis (40 m. V+, Ae). 1a asc.: Ernest i Òscar Masó el 28.7.96. Evident i a trams exposada. Semiequipada amb espits. Dueu-hi bagues, cordino per a merlets i excèntrics mitjans.

LA GLORIOSA BOINA D'EN PERET O EL CÀNTIR

Agulla enclotada en un torrent que neix al peu del turó de la Pola. Es compon de tres cims i una espectacular "nansa": un conjunt d'agulles ben interessant. El descens el farem amb un ràpel de 10 m des d'un càdec per la via de la Fissura.

Via Miquel Comes (20 m. V-, Ae). 1a asc.: Miquel Farrés, Carles Rodríguez i Carmelo Rodríguez el 22.7.72. Original. Equipada amb espits. Hi caldran bagues, cintes i estreps.

Via de la Fissura (10 m. V-). Fissura curta però vertical. Via desequipada. Bagues i friends grossos.

Via Normal (10 m. IIIº). Ramonage de llibre difícil d'assegurar. Desequipada. Hi portarem bagues.

MIRANDA DE LA PORQUERISSA

Cingle encarat de perfil vers el merlet de la Porquerissa, que queda cap a ponent. Per baixar de la roca s'ha de seguir una canal evident situada al N que duu al camí en direcció oest.

Via Perot Rocaguinarda (30 m. 6a+). 1a asc.: Martí Puig i Amadeu Pagès el 24.3.92. Temut i mític off-width desequipat. Bagues llargues, excèntrics i un bong.

CINGLE DE NADAL

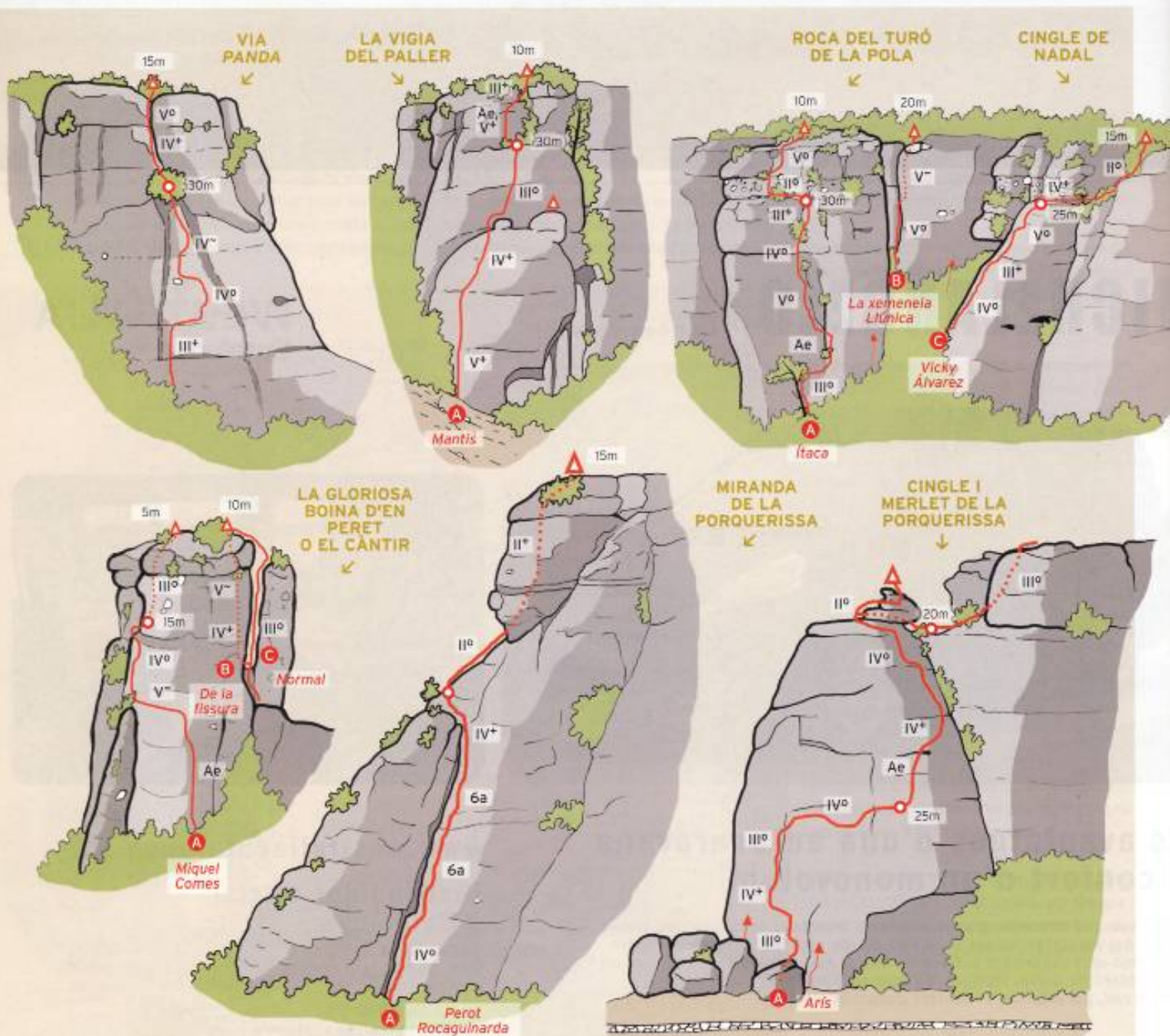
Allargassat cingle encarat al SE amb plaques i desploms. El descens es realitza per una marcada canal situada a l'extrem W del cingle.

Via Vicky Álvarez (40 m. Vº). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 29.12.07. Lògica. Equipada amb espits i un clau. N'hi haurà prou amb bagues i cintes.

CINGLE DE LA ROCA DEL TURÓ DE LA POLA

Cingle situat al N de la roca del Turó de la Pola, curt però de roca excel·lent. En baixarem per la mateixa canal de descens del cingle de Nadal.

Via La xemeneia Ilúnica (20 m. Vº). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 22.12.07. Estreta. Semiequipada amb un clau. Hi faran falta bagues i un friend (núm. 0,75).

ROCA DEL TURÓ DE LA POLA

Grossa i monolítica agulla situada arran del cingle. Té una alta paret S que cau aplomada sobre el camí. El descens es farà amb un ràpel des d'una bona savina abocada al coll (10 m). També es pot fer un espectacular salt fins a la cinglera o desgrimpar la via normal (III+, 10 m).

Via Ítaca (40 m, VP, Ae). 1a asc.: José Ricardo Cano, Joan Josep Sánchez i Antoni Santacana el 9.1.77. Clàssica, aèria i salvatge. Semiequipada amb burins. S'hi han de dur bagues, cintes, algun clau i estreps.

CINGLE I MERLET DE LA PORQUERISSA

Curiós merlet situat dalt del cingle de la popular balma de la Porquerissa. Per davallar-ne anirem cap al coll del Merlet i escalarem una xemeneia en ramonage (6 m, III°) fins dalt el cingle. Llavors seguirem unes fites fins a la canal descrita en el descens del cingle de Nadal.

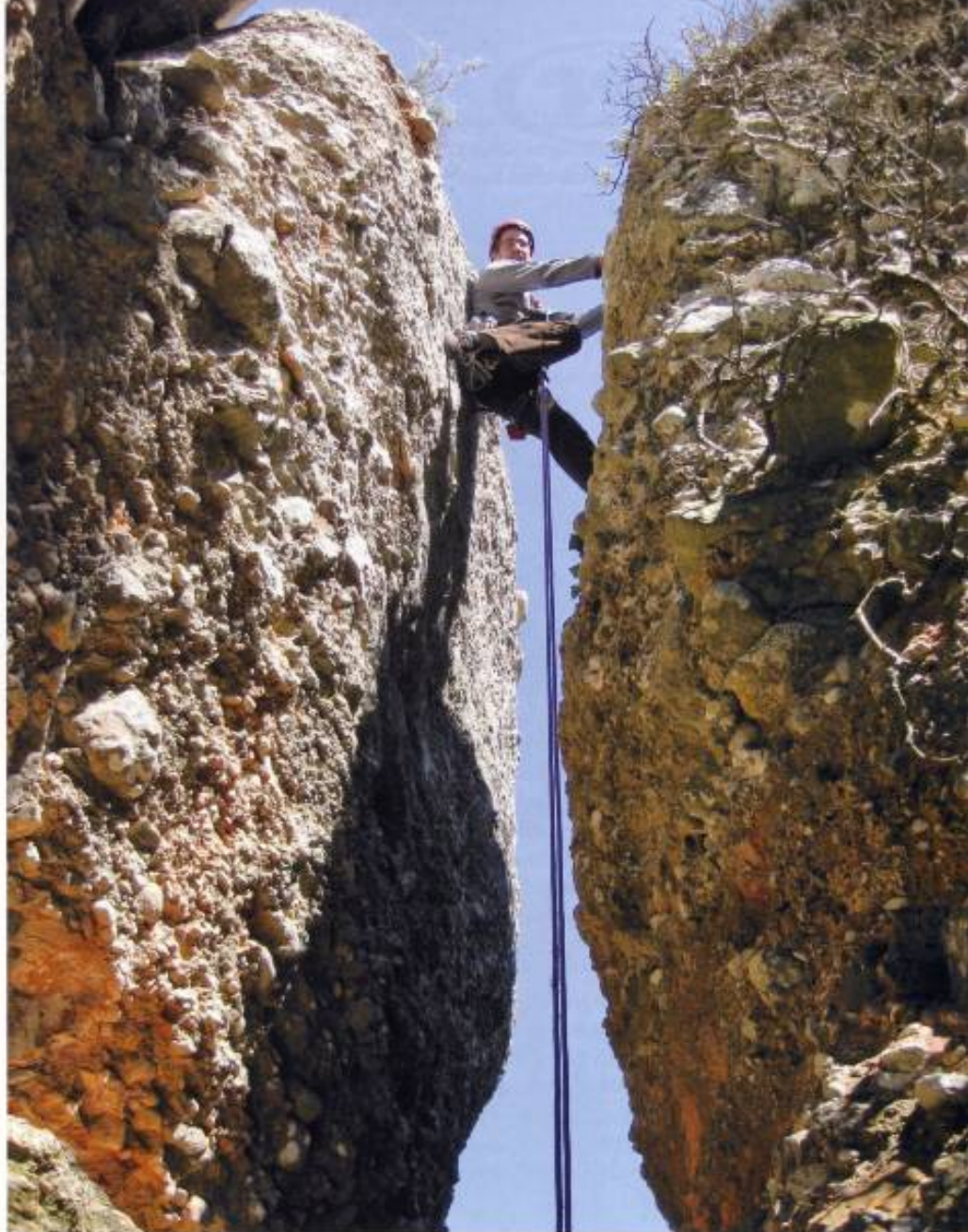
Via Arís (45 m, IV+, Ae). Ambient fantàstic. Molt recomanable. Equipada amb espits. Hi portarem bagues, cintes, estreps i opcionalment un alier vermell per al flanqueig del 1r llarg.

PARET DE LA FONT DE LA POLA

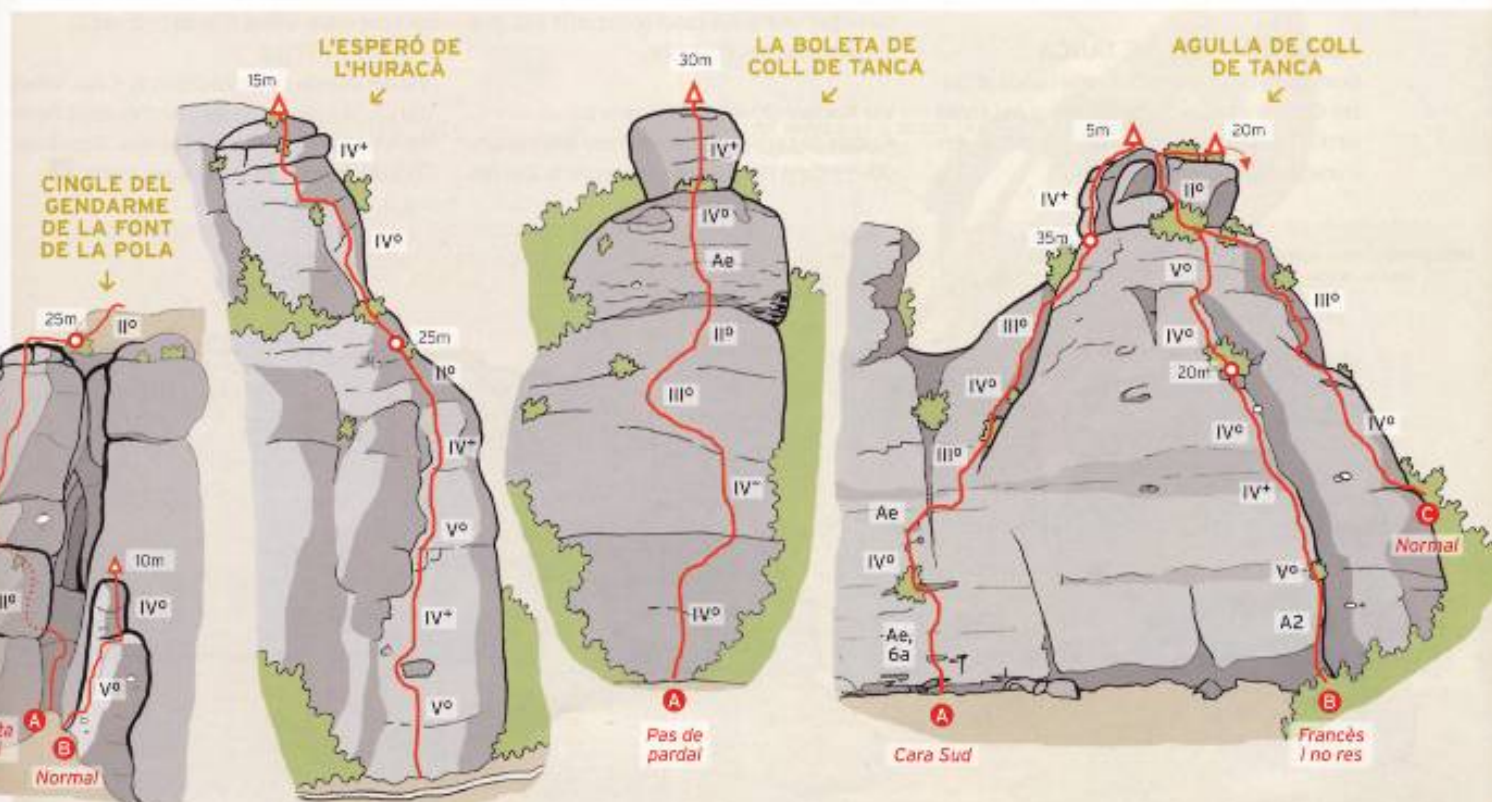
Cingle de roca compacta i més aviat llisa situat al S de la font de la Pola. Hi ha 4 vies clàssiques equipades amb burins molt desgastats i unes quantes amb un equipament més modern, algunes de les quals travessen de ple les anteriors.

GENDARME DE LA FONT DE LA POLA

Agulla esvelta i vertiginosa tot i la seva relativa poca alçària. Sense dubte, l'agulla més difícil de la regió. El cim no té instal·lació de ràpel. Cal despenjar el primer de corda des del peu de la via Normal cap al cantó oposat al de l'ascensió. Molt de compte!

○ No se sap qui va batejar ni qui va escalar per primer cop agulles tan originals com la Gloriosa Boina d'en Peret. Foto: Albert Masó

Via Normal (10 m. V^o). 1a asc.: J. M. Torras Homet, Josep Palljà, Ricard Bassols i Salvador Trullàs el 20.4.58. Històrica. Desequipada. Porteu-hi bagues i claus variats.

CINGLE DEL GENDARME DE LA FONT DE LA POLA

Cinglera on es troba l'anomenat *santuari luni-solar de la Pola* i les populars capades de moro. Per al descens s'anirà a cercar una canal a l'oest que duu de nou al peu de via.

Aresta sud (25 m. V+, Ae). Curiosa i intensa. Equipada amb espits. Hi caldran bagues, cintes i estreps.

ESPERÓ DE L'HURACÀ

Cingle proper al camí amb dues tirades completament diferents. El descens es farà per la canal situada a l'E (la mateixa que la del descens del cingle del Gendarme). Just passat l'esperó (direcció el coll de Tanca) ens trobem la Miranda de la Font de la Pola, una magnífica talaia amb algun itinerari d'escalada d'accés aeri i delicat.

L'esperó de l'huracà (40 m. V^o). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 14.9.94 (1r llarg) i el 16.5.09 (2n llarg). Primer llarg exposat i psicològic. Via desequipada on s'hi haurà de dur bagues, cintes i claus variats.

BOLETA DE COLL DE TANCA

Bonica pilota rocosa situada dalt d'un altívol esperó. Al seu capdamunt no hi ha instal·lació de ràpel. Cal despenjar el primer de corda cap al coll de l'agulla (alerta!). Des d'aquí es baixa una canal embossada cap a l'oest fins al camí. La Boleta fou ascendida per primer cop l'any 1975 per Josep Barberà i companys.

Via Pas de pardal (30 m. IV+, Ae). 1a asc.: Òscar i Albert Masó el 25.12.08. Evident. Equipada amb espits. Hi seran necessaris estreps i bagues.

AGULLA DE COLL DE TANCA

Gran agulla de silueta inconfusible i unida al Castell Central de la serra de l'Espluga pel cantó oest. El descens s'efectua amb un ràpel des d'una savina cap al coll E (20 m).

DADES PRÀCTIQUES

ACCÉS

Des de la ciutat de Terrassa prendrem la ctra. BV-1221 direcció Talamanca. Passat el PK 11 trobem a l'esquerra l'aparcament de l'Alzina del Salarí, des d'on seguirem a peu una pista costeruda que en 15 min ens conduirà al coll de Tres Creus. En 10 min més, el camí de la font de la Pola es dirigeix cap a l'oest i gira al nord fins a la font, normalment sempre amb aigua fresca a punt. D'aquí al coll de Tanca, on trobem els Castells de la serra de l'Espluga, ens esperen 15 min més.

NORMATIVA DEL PARC NATURAL

L'any 2001 es va acordar la regulació d'escalada del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. El sector comprès en aquest article està integrat dins el Parc, però s'hi permet

l'escalada durant tot l'any. Consulteu el web www.diba.es/parcsn/parcs/home.asp.

BIBLIOGRAFIA I CARTOGRAFIA

- Josep BARBERÀ i SUOLT. *Sant Llorenç Pam a Pam (Operació entre rius)*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1979.
- Amador REBULLIDA i CONESA. *El santuari luni-solar de la Pola*. Ed. Ègara, 1986.
- *Butlletí del Centre Excursionista de Terrassa*. Exemplars consultats a la biblioteca del Centre Excursionista de Terrassa (agraïment especial al seu responsable, Joan Pérez Ventayol).
- *Sant Llorenç del Munt i l'Obac*. Esc. 1:25.000. Ed. Alpina i Geostel.
- *Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac*. Esc. 1:20.000. Centre Excursionista de Terrassa, 1988.

Cara sud (40 m. 6a -IV+ obligat-, Ae). Itinerari clàssic i lògic semiequipat amb burins molt vells. Ens hi faran falta bagues, cintes, plaquetes recuperables, estreps i algun clau.

Via Francès i no res (35 m. V^o, A2). 1a asc.: Josep i Martí Puig i Amadeu Pagès el 17.9.95. Línia molt lògica semiequipada amb un clau. Dueu-hi bagues, cintes, estreps, excèntrics (núm. 4, 7 i 8), claus variats i tascons.

Via Normal (20 m. IV°). Inici finet. Desequipada. Porteu-hi bagues.

CASTELL CENTRAL DE LA SERRA DE L'ESPLUGA

Turó allargassat d'E a W escortat en els seus extrems per les dues grans agulles del coll de Tanca. La via Normal d'ascensió i descens transcorre per una dreta canal amb corda fixa que s'enfila a l'agulla Occidental.

Via Normal (20 m. III°). Discorre pel vessant E. Ajudats de savines, assolim el peu dels merlets cimers, curts i amb passos interessants. Des del

cim gaudirem d'un paisatge fantàstic. Desequipada. Hi durèm bagues.

Via Conxita Garcia Pérez (25 m. V+). 1a asc.: Ernest i Òscar Masó el 26.11.94. Directa i amb assegurances allunyades. Equipada amb espits i un clau. N'hi ha prou amb bagues i cintes.

CASTELL OCCIDENTAL DE LA SERRA DE L'ESPLUGA

Turó orientat d'E a W que tanca la regió amb vistes àmplies. La via Normal d'ascensió i descens segueix una canal fàcil del cantó est.

Via Homo hipotecàrius (45 m. V^o, A2). 1a asc.: Jaume Clotet Poca i Òscar Masó el 22.10.05. Artificial laboriós al 1r llarg i aresta descomposta fins al cim. Semiequipada amb burins, espits i claus. Hi calen bagues, cintes, pitons variats, dos tacs per falcar, *aliens*, *friends* i estreps.

Via del Quarto de Reixa (35 m. IV+, Ae). 1r llarg d'artificial equipat i 2n llarg molt exposat. Semiequipada amb parabolts i burins. Rapelable, 17 cintes, bagues, estreps i algun *friend*. **V**

